

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2021. május 14.

ÉNEK-ZENE

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

I. ÖSSZETEVŐ

DALLAMDIKTÁLÁS

1. Egyszólamú dallam

A hibátlan megoldás 10 ponttal értékelhető. Ez a pontszám a dallamhangok, a ritmusképletek és az ütembeosztás hibáinak arányában csökken. (Jó megoldásnak tekinthető, ha az utolsó ütemben a félértékű hangjegy helyett negyedhang és háromnegyed értékű szünet szerepel.) Ritmusírás: a szárok irányának nem szabályszerű jelölése, írása szépséghibának minősül, pontvesztéssel nem jár.

Megoldás	Pontozás
A dallam hibátlan lejegyzése	6 pont
Helyes ritmusírás	3 pont
Helyes ütembeosztás	1 pont

Maximális pontszám: 6+ 3+1 pont, **összesen: 10 pont**

J. S. Bach: Magnificat (Sicut locutus est / Szoprán II. 13-21. ütem)

(Forrás: Editio Musica Budapest, Z.40047)

2. Kétszólamú dallam

A hibátlan megoldás 20 ponttal értékelhető. Ez a pontszám a dallamhangok, a ritmusképletek és az ütembeosztás hibáinak arányában csökken. Ha csak az egyik szólam készült el, az legfeljebb 10 ponttal értékelhető. (Jó megoldásnak tekinthető, ha a pontozott félkottát negyedhang és két negyed szünet, illetve félhang és negyed szünet, illetve az átkötött negyedhangot negyed szünet helyettesíti). Ritmusírás: a szárok irányának nem szabályszerű jelölése, írása szépséghibának minősül, pontvesztéssel nem jár.

Megoldás	Pontozás
Mindkét szólam dallamhangjainak hibátlan leírása	15 pont
Helyes ritmusírás szólamonként	2-2 pont (összesen 4 pont)
Helyes ütembeosztás	1 pont
<i>Ha csak az egyik szólamot írja le hibátlanul (dallamhangok, ritmus és ütembeosztás)</i>	<i>max. 10 pont</i>

Maximális pontszám: 15+4+1pont, **összesen: 20 pont**

J. W. Hässler: Menüett

(Forrás: Alte Tänze für Kinder, Editio Musica Budapest, 1958. Z.2629)

ZENEFELISMERÉS

A feladatsor megoldására 25 pont adható. Minden feladatelemre, számmal, illetve kisbetűvel jelölt feladatrészre 1 vagy 0 pontot kaphat a vizsgázó attól függően, hogy a megoldása hibátlan vagy hibás. Plusz pont vagy tört pont (pl. 0,5 pont) nem adható. Az áthúzott válasz nem értékelhető.

A zeneszerzők névleírásában előforduló helyesírási hibákat csak a zenetörténeti esszében kell pontlevonással értékelni! A zenefelismerésben kizárólag a tartalmi helyesség mérvadó. (A zenetörténeti esszé kivételével elegendő a zeneszerzők családnevének feltüntetése.)

Javítókulcs:

1. a) (M. P.) Muszorgszkij - (M. Ravel)
b) Egy kiállítás képei (*Kijevi nagykapu*)
2. a) (B.) Smetana
b) Moldva
3. a) (H.) Purcell
b) Dido és Aeneas (*Dido búcsúja*)
4. a) (A.) Vivaldi
b) A négy évszak / Ősz (*III. tétel*)
5. a) (J.) Haydn
b) Kaiser kvartett / Császár kvartett / vonósnégyes (*II. tétel*)
6. a) Erkel (Ferenc)
b) Hunyadi László (*Palotás*)
7. a) (J. S.) Bach
b) h-moll szvit (*Ouverture*)
8. a) Bartók (Béla)
b) Concerto (*III. tétel*)
9. a) (L.) Bernstein
b) West Side Story (*Tonight*)
10. csembaló
11. klarinét
12. duda
13. fuvola
14. barokk
15. 20. század / XX. század
16. romantika

A zárójelben, dőlt betűvel írt meghatározások a javító tanár munkáját segítik. A vizsgázónak nem feladata a bejátszott zenei idézet pontos meghatározása. Megoldása azonban helytelen, ha válaszként csak a részletet nevezi meg.

II. ÖSSZETEVŐ

ZENEELMÉLET

A zeneelmélet feladataira összesen 20 pont adható. Minden feladatelemre 1 vagy 0 pont adható attól függően, hogy a megoldás hibátlan vagy hibás. Az áthúzott válasz nem értékelhető!

Javítókulcs:

1. a) polifónia, imitáció

Két helyes megoldás ér egy pontot.

b) a két szólam kvart-kánonban mozog

Minden olyan megoldás elfogadható, amelyben a hangköz és a szerkesztési mód megnevezése szerepel.

c) motetta

2.

Négy helyesen behúzott ütemvonal, illetve záróvonal, kettősvonal ér egy pontot. Fél pont nem adható.

3. dó-hexachord

Csak a pontos válasz ér egy pontot. Fél pont nem adható.

4. a) igaz

b) hamis

c) igaz

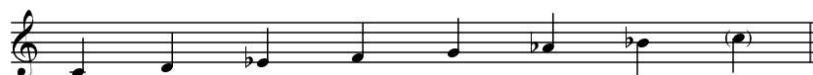
d) igaz

e) hamis

5. a)

b)

Csak a hibátlan megoldásért jár egy-egy pont. A zárójelbe írt hangok leírása elmaradhat, ez pontvesztéssel nem jár.

6.

	gisz'	cesz''	eisz''	bé	hisz'	gesz'
enharmonikus pár	asz'	h'	f'	aisz	c''	fisz'

Két jó párosításért jár egy pont. Fél pont nem adható.

7.

A feladat megoldása összesen négy pontot ér. Elfogadható minden olyan megoldás, amelyben tetszőleges számú ütemben helyesen szerkesztett szekvencia szerepel, és a dallam az alaphangra, azaz e' hangra zár.

ZENETÖRTÉNETI SZÖVEGALKOTÁS

Zenetörténeti esszé

A helyesírási és nyelvhelyességi hibák nem számítanak bele az értékelésbe, ellenben az olvashatatlan, illetve az értelmezhetetlen megállapítások hibásnak minősülnek. A zenei szakkifejezések és a zeneszerzők nevének helytelen lejegyzései pontvesztéssel járnak. A zeneszerzők nevének írásakor a következő szabály érvényesül: a magyar szerzők esetében egyszer kötelező a teljes névhasználat (pl. Bartók Béla, Kodály Zoltán, Szokolay Sándor stb.). Ha a szerző neve többször is előfordul a dolgozatban, akkor elég, ha a vizsgázó csak egyszer írja ki a szerző teljes magyar nevét. A külföldi szerzők esetében elégséges a családnév megjelölése is (pl. Beethoven, Mozart, Bach stb.). Ebben az esetben a teljes névhasználatért (pl. Ludwig van Beethoven stb.) nem jár plusz pont, ám a helytelen írásmód (csak családnévre vonatkoztatva) pontvesztéssel jár.

A zenetörténeti esszé 0–25 ponttal értékelhető.

Megoldás	Pontozás
Zenetörténeti hitelesség	
Tartalmában igazodik a megadott témához; a legfontosabb zenetörténeti tényeket bemutatja, azok összefüggéseit hitelesen értelmezi	17 pont
Tárgyi tudásában tévedések vannak	pontvesztés arányosan
Tárgyi tudásában alapvető hiányosságok vannak	0 pont
Formai tagolás, logikai felépítés, kifejtés, világos mondatszerkesztés	
A szöveg érthető, megfogalmazásában lényegre törő	4 pont
Tartalmilag megfelelő, de az írás gondolatvezetése nehezen követhető, következtetései nem mindig logikusak	1–3 pont
A szöveget helytelen megállapítások, következtetések jellemzik, a szöveg felépítése esetleges	0 pont
Szaknyelv használata	
Közlései szakszerűek	4 pont
A szakkifejezéseket körülírja, kevésbé alkalmazza	1–3 pont
Helytelenül használja, illetve írja a szakkifejezéseket, helytelenül írja a zeneszerzők nevét	0 pont

Maximális pontszám: 17 + 4 + 4 pont, összesen: 25 pont